

A SUMINEN & YHTEISKUNTA

3/2013

***Tontti kallista
isänmaata s. 3***

***Lähiöihin
uusi ote s. 4***

***Uusia asunnottomia
lisää s. 4***

***Lainvoimalla
kohtuuhintaiseen
asumiseen? s. 6–7***

Lähiöiden kehittämiseen uusi ote

Hallitus päätti elokuun lopun budjettiriihessä esittää eduskunnalle asuinrakennusten korjaamisen määräaikaisen käynnistysavustuksen käyttöönottoa. Käynnistysavustuksiin esitetään vuosina 2013–2014 yhteensä 115 miljoonaa euroa siten, että tämän vuoden puolella avustuksiin osoitettaisiin yhteensä enintään 15 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 yhteensä enintään 100 miljoonaa euroa. Ministeriössä arvioidaan niiden saavan liikkeelle miljardin euron investoinnit liikkeelle. Sen pääasiassa vuodelle 2014 kohdistuvat työllisyysvaikutukset ovat yhteensä noin 16 000 henkilötyövuotta. Käynnistysavustuksia voidaan myöntää asunto-osakeyhtiöille, vuokratyöyhtiöille ja asumisoikeustaloille perusparannuksiin. Avustus voi olla enintään 10 % hyväksyttävistä kustannuksista. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA).

Remonttiryhmä kiinni korjausvajeeseen

Peruskorjausikään tullessiin 1960–1970-luvuilla rakennettuihin lähiöihin kohdistuu huomattava korjausvaje. Sen täyttämiseen liittyy mittavia taloudellisia haasteita, ja korjausrakentamista tukeviin järjestelmiin ja rahoitus- ja tukimalleihin tarvitaan niin lyhyen

kuin pitkän aikavälin suunnitelmalisuutta ja ennustettavuutta.

Uuden asunto- ja viestintäministerin **Pia Viitasen** elokuussa asettaman remonttiryhmän tehtävänä on avata näkökulmia lähiöiden korjaushaasteisiin vastaamiseen ja täydennysrakentamiseen vuosina 2015–2025 ja tehdä esityksiä lähiöiden korjausvajetta vähentävistä toimenpiteistä sekä rahoitus- ja tukimalleista. Sen toimikausi on 15.8.2013–15.2.2014.

Asuinalueiden kehittämissuunnitelman toteutus käynnissä

Asuinalueiden kehittämissuunnitelma on käynnistynyt vuoden 2013 alussa ja jatkuu vuoden 2015 loppuun. Se edistää kasvukeskuskaupunkien asuinalueiden kokonaisvaltaista uudistamista ja käytäntöjen leviämistä. Kaupunkien toteuttamilla hankekokonaisuuksilla vähennetään asuinalueiden eriytymistä ja vahvistetaan osallisuutta.

Toteutukseen on vuonna 2013 varattu 4 miljoonaa euroa ja lisätalousarviossa on lisäksi esitetty toiset 4 miljoonaa euroa vuodelle 2013 lähiöihin kohdistuviin investointeihin. Vuoden 2014 talousarviossa ohjelmahankkeiden toteuttamiseen on esitetty 4 miljoonaa euroa. Avustuksen myöntää ARA.

Kajja Karjalainen

Pia Viitonen otti ennakostartin loppukesän lähiökiertueelle 27.6. Vuosaarissa, Vuotalon Pokkarissa pidetyssä avoimessa keskustelutilaisuudessa.

Lähiökiertueen ideat jatkuu

Asuntonministeri toteutti elo-syyskuussa viisi paikkakuntaa ja kuusi lähiötä kattaneen lähiökiertueen (Kotka: Karhuvuori, Lahti: Liipola, Turku: Varissuo, Vantaa: Martinlaakso ja Myyrmäki, Tampere: Tesoma). Kiertueen aikana kerättiin

asukkailta ja muilta asiantuntijoilta ideoita lähiöiden kehittämiseen.

Kiertueella nousivat erityisesti esiin mm. asukastilojen ja asumisneuvonnan tarve, palveluiden ja tiedon saatavuus, sektorirajat ylittävän yhteistyön tarve syrjäytymisen ehkäisyssä ja kohtuuhintaisten asuntojen tarve, erityisavustajaa

Jouni Parkkonen kertoo lehdelle. Kiertueen tuloksia vedetään parhailaan yhteen ja niiden edistämisestä eri toimin kerrotaan myöhemmin syksyllä.

Enemmän www.ymparisto.fi ja www.ara.fi

Risto Kolanen

Toiminnanjohtaja Sanna Lehtonen: Uusia asunnottomia tulee lisää

Asunnottomuus on kasvanut taas pääkaupunkiseudulla, etenkin nuorten ihmisten kohdalla. Kysymme Vailla vakinaista asuntoa ry:n toiminnanjohtaja **Sanna Lehtoselta** syitä ja ratkaisukeinoja.

– Nuorisotakuuseen ei kuulu asuntotakuu, mikä on ollut suuri virhe, hän sanoo.

Miten asunnottomuus on muuttanut viime aikoina? Lehdet kohisivat elokuulla nuorten asunnottomuuden kasvusta. Mitä ryhmiä ongelma koskee?

– Kansallisen asunnottomuusohjelman (pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisen- ja poistamisohjelma) ansiosta asuntoja on saatu vaikeimmassa asunnottomuustilanteessa oleville koko maassa yli 2 000. Tämä on näkynyt katukuvassa ja matalan kynnyksen palveluissa.

– Kun pitkäaikaista asunnottomuutta on saatu ”korjattua”, uusia asunnottomia on tullut koko ajan lisää. Nuorten osuus yksinäisistä asunnottomista on kasvanut koko maassa 575 henkilöllä (ARA:n tilasto 15.11.2012). Nyt luku on jo varmaan suurempi, koska tilasto laahaa jäljessä. Tilastossa pelkästään Helsingin seudulla alle 25-vuotiaita asunnottomia on jo 100 kun 2011 oli 530.

– Meillä on myös yökenttä, jonka toiminnassa asunnottomuuden muutos näkyi siten että yhä useammat EU-kansalaiset hakeutuivat paikkaan. Aiemmin kävijät olivat valtaosin keski-ikäisiä päihdeongelmaisia miehiä.

Juhani Haapamäki

Sanna Lehtonen

Miksi nuorten asunnottomuus kasvaa eniten?

– Asunnottomuus kasvaa edellä mainituissa ryhmissä, myös perheiden asunnottomuus kasvaa. Tähän on kunnissa pystytty vaikuttamaan toistaiseksi, ja myös lastensuojelulaki auttaa asiassa. Helsingissä on saatu hyviä tuloksia asumisneuvonnalla.

– Asumisneuvonnassamme tilanne on muuttunut siten, että asunnottomia tulee ”ovista ja

ikkunoista”. Asumisneuvonnassa käy 50–60 henkilöä kuukausittain, ja päälle puhelinneuvonta erikseen. Heistä puolet on ollut viime aikoina alle 25-vuotiaita. Heistä valtaosa sellaisia jotka eivät ole voineet asua kotonaan enää syystä tai toisesta. Joillakin nuorisotakuun tuottajilla ehdonä on ollut nuoren työssäkäynti, joka on ollut esteenä hakea asuntoa.

– Taloudellinen tilanne on ol-

lut kaikilla hakijoilla huono, eikä vuokraa ole ollut varaa maksaa. Helsingin seudulla on myös ollut erityistä ongelmaa lastensuojelun jälkihuollon nuorilla, joille lain mukaan kuuluu järjestää asunto.

Helsingissä alle 25-vuotiaiden yksin elävien asunnottomien nuorten määrä lähes kaksinkertaistui. Kuinka tilanne on nimenomaan Helsingissä ja naapurikunnissa?

– Ehkä edellä mainitut kunnat vastaavat tähän. Vantaa kasvoi 29 nuorella ja Espoossa vain 9:llä asunnottomalla. Tilanne Helsingissä näyttäisi olevan pahin.

Mitä kautta saatte tietonne? Kaikki asunnottomat eivät tilastoidu.

– Tiedot kerätään meillä kaikista matalan kynnyksen toimipisteistä. Kaikki tilastoidaan kuukausitasolla meillä.

Vva esittää huolen siitä, että kun pitkäaikaisasunnottomuutta vähennetään asunnottomuusputken loppupäässä, putken alkupäässä on jo uusi tungos syntymässä. Mitä pitäisi tehdä heti?

– Tämä oli tiedossa jo 1. kansallisessa PAAVO-ohjelmassa, johon ei sitten kyetty reagoimaan. Toisaalta Pääkaupunkiseudun asuntomarkkinatilanne ja se, ettei asuntoja ole yksinkertaisesti rakennettu on vaikuttanut tähän. Eli ennaltaehkäisyä ei ole voitu tehdä riittävästi. Vaikka kaupunkien maankäyttöohjelmissa ovat tavoitteet yli tuhanteen asuntoon vuodessa, asuntoja on rakennettu muutama sata. Luottotiedot ovat useilla hakijoilla menneet, ja tämä on este myös ns. sosiaalisen asunnon saamiselle.

– Myös toimeentulokysymykset ovat olennaisia. Nuorisotyöttömyys on noussut ja ilman työtä on käytännössä mahdoton maksaa asuntoa pk-seudulla. Vaikka nuorisotakuu on ansiokkaasti saatu hallituksen ohjelmaan ja voimaan, se ei käytännössä toteudu. Kaikki nuoret eivät halua ottaa vastaan tarjottua opiskelutai työpaikkaa, jos se ei vastaa omia toiveita. Tai heillä on muita esteitä mm. masennus tai muu mielenterveys- tai päihdeongelma. Nuorisotakuuseen ei kuulu asuntotakuu, mikä on ollut suuri virhe.

Risto Kolanen

Valtio kerännyt arava-koroilla yli miljardin Tukeeko valtio asuntokeinottelua?

Yleisradio uutisoi touku-kuussa, että valtio on perinyt ylikorkoja arava-asuntojen vuokralaisilta yli miljardi euroa.

ARA:n ylijohdaja **Hannu Rossilah-ti** sanoi Ylälle, että valtio on tulouttanut 1,2 miljardia euroa aravalainakannoista omaan käyttöönsä seitsemän viime vuoden aikana.

Valtion asuntotuotannon lainajärjestelmä Arava perustettiin 1949. Virasto pystyi myöntämään valtion tukemia halpakorkoisia lainoja kaikille rakentajille. Aravan tarkoitus oli saada asuntotuotanto käyntiin erityisesti kaupungeissa.

Arava-asunnot oli tarkoitettu pienituloisille. Lainaehtojen vaatimusta 60 prosentin omarahoituksesta pienituloiset eivät kuitenkaan kyenneet täyttämään. Arava-asunnot menivät ensimmäisinä vuosikymmeninä hyvätuloiselle.

Helsingissä vuosina 1949–52 lähes puolet lainoista oli mennyt parhaiten ansaitseville, akateemisesti koulutetuille tai johtavassa asemassa oleville, joilla oli vaadittu omarahoitussuos.

Monet varakkaat perheet ostivat arava-asunnon myös lapsilleen ja pitivät niissä vuokralaisia, jotka maksoivat korkeina vuokrana asunnot. Toiset maksoivat nopeasti aravalainat pois ja myivät asunnot kovan rahan asuntolina. Laaja keinottelu päätyi vasta 1956, kun myyntirajoitukset tulivat voimaan.

Keinottelu aravajärjestelmällä jatkuu toisessa muodossa.

Aravajärjestelmää hoitaa nykyisin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.

Vuokralaiset tukevat valtiota

Kohu-uutisen taustalla on VVO Oy:n tilaama reportaasi, jossa ulkopuoliset asiantuntijat tarkastelevat vuokra-asuntomarkkinoita ja näkymiä Suomessa.

Asumisen rahoittamis- ja kehittämiskeskus ARA:n ylijohdaja Hannu Rossilahti kertoi raportissa, miten köyhät tukevat valtiota.

– Aravapuolella korkotaso on keskimäärin kaksinkertainen markkinakorkoihin nähden, ja valtio tekee sillä bisnestä köyhien kustannuksella. Se tuloutti viime vuonna valtion kassaan 130 miljoonaa aravakorkoja. Kun vertaa siihen mitä muut toimijat ovat saaneet eli seitsemässä vuodessa 40 miljoonaa, neljänneksen siitä mitä laki sallisi, niin valtio on samassa ajassa tulouttanut 1,24 miljardia "tuetusta asumisesta" ja käyttänyt sen muihin menoihin. Aukkaat subventoivat valtiota, Rossilahti paljasti.

Valtio on kerännyt vuosittain yli 100 miljoonaa euroa voittoa korkeakorkoisista vanhoista aravalainoista. Pienituloiset arava-vuokra-asuntojen asukkaat ovat tukeneet valtiota, vaikka arava-järjestelmän periaatteen mukaan valtion olisi

Kohde on Aurinkolahdesta.

pitänyt tukea heitä.

Valtiolle on luvassa jättipotti, kun vuoden 2014 loppuun mennessä vanhat arava-sitoumukset on maksettu pois, mutta taloyhtiöt jatkavat vanhojen korkeakorkoisten aravalainojensa lyhentämistä.

Valtion rahakirstuun saattaa vuonna 2015 kilahtaa mahdollisesti yli 500 miljoonaa euroa.

Arava-kerrostaloja rakennettiin paljon 1980- ja 90-luvuilla. Taloyhtiöt ottivat rakentamiseen suoraan valtiolta aravalainaa, joka oli selvästi markkinakorkoja halvempaa. Kun markkinakorot olivat korkeita, aravalainat olivat taloyhtiöille edullisia. Vuokralaisten asumismenot pysyivät kohtuullisina.

Aravalainat lopetettiin 2000-luvun puolivälissä. Markkinakorot alkoivat laskea ja laina-ajat pitenivät. Vanhojen aravalainojen korot eivät kuitenkaan laskeneet. Aravalainat ovat nyt korkeakorkoisia ja laina-ajat ovat pitkiä. Taloyhtiöillä on aravalainoja yli seitsemän miljardia euroa. Vuokralaiset joutuvat nyt maksamaan korkeita korkoja, joista valtio kerää yli 100 miljoonaa euroa vuodessa.

SATOn ja VVOn korkea vuokrataso

Ex-yleishyödyllisten SATOn ja VVOn asunnoista suurin osa on rakennettu valtion lainoilla ja korkotuella niin kuin Helsingin kaupungin asunnot Oy:n, Hekan asunnot.

Sosiaalinen Asuntotuotanto perustettiin 1940-luvulla Helsinkiin ja Tampereelle. Myöhemmin perustettiin Keskus-Sato ry, jonka tarkoitus oli koota asuntojen rakennuttajayhteisöt yhteen ja lisätä Sato-yhdistysten määrää.

Valtion lainoilla ja korkotuel-la rakennettujen Sato-asuntojen vuokrat olivat kohtuulliset. Sitten Sato yhtiöitettiin ja nykyisin yhtiö on asuntosijoitusyhtiö. SATOn uustuotannossa neliövuokra on 24 euroa neliöltä esimerkiksi Espoossa. Vuokraa voi luonnehtia sanoilla kiskurimaisen korkea todellisiin kustannuksiin verrattuna.

Valtakunnallinen vuokratulo-osuuskunta VVO perustettiin 1960-luvun lopulla. Suuret ikäluo-

kat muuttivat maalta kaupunkiin ja heille piti saada asuntoja, joiden vuokra oli omakustannushintaan.

VVOn perustivat Haka, ammattijärjestöt ja osuuskauppaliike. Yhtiö toimi osuuskuntana ja vuokrat olivat kohtuulliset. Osuuskunta yhtiöitettiin 1990-luvulla ja vuokrat nousivat. Nyt ne ovat lähes tai kaksinkertaisia verrattuna Hekan vuokriin, jotka ovat keskimäärin 10,55 euroa neliöltä.

Pilkkahinnalla arava-asuntoja

Arava- vuokra-asunnot häviävät lähivuosina markkinoilta. Valtion rajoitukset lakkaavat. Arava-asuntoja on jo myyty 60 – 100 euron neliöhintaan myös pääkaupunkiseudulla. Kaksion, 50 neliötä on saanut vajaan 3 000 eurolla. Kun asunnon vuokraa 900 eurolla kuukaudessa, siitä kertyy 10 800 euroa vuodessa. Vuokralainen maksaa asunnon hinnan uudelle omistajalle yli kolme kertaa vuodessa.

Valtion tukema asuntokeinottelu on hyvin kannattavaa.

Kirkon keskusrahasto myi Espoossa SATOLle viisi kerrostaloa. Kauppahinta oli 344 514 euroa. SATO sai yhden omakotitalon hinnalla 107 asuntoa. Asuntojen markkina-arvo olisi ollut lähempänä 20 miljoonaa euroa.

Kirkko myi SATOLle Espoossa ja Vantaalla yhteensä kahdeksan kiinteistöyhtiötä, joissa on 570 vuokra-asuntoa.

Asunto- ja kiinteistösijoitusyhtiöitä ei kiinnosta, mikä on kohtuullista ja mikä ei. Vuokralaisella on vapaus valita, maksaako huippukorkeaa vuokraa vai muuttaa pois.

Manu Paajanen

ASUNTOKOLUMNI

Tukholman mellakoiden jälkimaininkeja

Tukholmassa toukokuussa 2013 tapahtuneet mellakat nk. Järvan alueella herättivät runsaasti huomiota kansainvälisissä medioissa. Levottomuudet alkoivat Husbyn kaupunginosassa toukokuussa 2013. Levottomuudet levisivät nopeasti myös joihinkin muihin Tukholman lähiöihin (mm. Fittja, Rinkeby, Kista, Tensta).

Tapahtumat muuttivat idyllistä Ruotsi-kuvaa ja poikkesivat Ruotsin maabrändistä idyllisenä ja tasa-arvoisena Pohjois-Euroopan "sulatus-uunina" ja nostivat esille Tukholman (ja muiden Ruotsin suurkaupunkien) segregaaion, mitä ei ehkä aiemmin ole ymmärretty riittävän hyvin.

Mellakat ovat laantuneet, mutta keskustelu niiden syistä ja seurauksista Ruotsissa jatkuu. Tapahtumien yhdeksi pääsyyksi on nostettu joidenkin asuinalueiden eriytymiskehitys, joka on lisääntynyt pitkällä aikavälillä tasaisesti. Ruotsissa on kuitenkin korostettu, etteivät kyseessä ole maahanmuuton, vaan ennen kaikkea kaupunkirakenteelliset ja kasvavien hyvinvointierojen aiheuttamat ongelmat.

Miljoonaohjelma ("Miljonprogrammet") on nimitys asuntojen rakennusohjelmalle joka toteutettiin Ruotsin suurissa kaupungeissa vuosina 1965–1974. Tavoitteena oli ratkaista 1960-luvun alun asuntopula ja kaupungin kasvutarpeet rakentamalla kymmenen vuoden aikana miljoona uutta asuntoa.

Vaikka miljoonaohjelma onnistui tavoitteessaan, ovat monet arvostelleet sen toteutustapaa ja jälkivaikutuksia. Yleisimmin on arvosteltu ohjelman luoneen lukuisia eriytymiskehityksestä kärsineitä betonilähiöitä, jossa rakentamisen ja kaupunkiympäristön laatu on ollut kehnoa.

Tukholma ja Helsinki ovat samantapaisia kasvavia pohjoismaisia pääkaupunkiseutuja, joissa on paljon yhtäläisyyksiä. Molemmista on käynnissä sama historiallinen muutos. Kaupungit kasvavat voimakkaasti ja samalla asuinalueiden erojen on havaittu kasvavan. Helsingissä on kuitenkin välttytty Tukholman kaltaisilta tapahtumilta. Mitä on tehty toisin?

Jarkko Rasinkankaan tuoreen väitöstutkimuksen mukaan jotkut asuinalueet ovat jääneet jälkeen yleisestä kehityksestä, sosiaalinen eriytyminen alkoi voimistua 1990-luvun laman aikana, mutta ilmiöstä ei ole kuitenkaan seurannut kokonaisten alueiden taantumiskierteitä Ruotsin tapaan. Siihen ovat vaikuttaneet ennen kaikkea eri asumismuotoja sekoittava asuntopolitiikka ja kattava sosiaaliturva.

Tasapainoinen kaupunkikehitys ja asuinalueiden väliset kasvavat erot ovat pohjoismaisessa kaupunki- ja asuntopolitiikassa ajankohtainen kysymys. Aalborgin yliopistossa Tanskassa järjestetään syyskuussa aihetta käsittelevä tutkimusseminaari, joka kokoaa kansainvälistä tutkijakenttää aiheen ympärille.

Vesa Peipinen

Kirjoittaja on vihreä kaupunkipoliitikko, Helsingin asuntolautakunnan puheenjohtaja, nuorisotyöntekijä ja nuorisotutkimuksen opiskelija Tampereen yliopistosta. Palstalla vierailevat asuntopolitiikan tutkijat, keskustelijat ja vaikuttajat. Aiempiä kirjoittajia olivat v. 2012 Ilkka Taipale, Tiina Sandberg, Veli-Heikki Klemmetti, Juha Väätäinen sekä v. 2013 Tuula Laukkanen ja Antti Koskela.

Heikki Tuuli

Katja Karjalainen

ASO-asunnot: TA-Asumisoikeus Oy Junkkarinkaari 5, Pakkala, Vantaa

Lain voimalla kohtuuhintaiseen asumiseen

Ympäristöministeriö valmisteli alkuvuoden aikana lakiuudistuksen koskien valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen vuokrien ja vastikkeiden määrittämisä ja muutamien käytännön toimintojen tarkistuksia ja uusia ohjeistuksia.

Lakiluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle kesän korvalla. Uuden lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2014.

Lakiuudistuksen lähtökohtia ovat omakustannusvuokran ja kohtuuhintaisuuden määrittämisen täsmen-
täminen, valtakunnallinen vuokrien ja vastikkeiden tasauksen aiheuttamien vinoumien oikaisu, asumiseen liittyvien oheispalveluiden (isännöinti, remontointi, hankinnat, yms.) kilpailutusohjeistus ja asuntojen omistajien tiedonantovelvollisuuksien määrittäminen. Lausuntoa ministeriöön saapui lähes kolmekymmentä. Myös Asukasliitto antoi lausunnon asiasta. Liiton lausunto on luettavissa toisaalla tässä lehdessä.

Seuraavassa on esitetty lausuntojen keskeiset kannanotot asiaryhmittäin jaoteltuna

Omakustannusvuokra

Omakustannusvuokra tunnutaan koettavan hyvin ongelmalliseksi varsinkin omistajien taholla.

Koska omakustannustason tavoitteena ovat aina markkinahintoja alhaisemmat vuokratasot, ongelmia tulisi niin sanotuilla taantuvilla, väestöltään vähenevillä alueilla. Onhan Suomessa alueita, joilla asuntojen tarjonta ylittää kysynnän

ja näin vapaassa hinnanmuodostuksessa ns. vapaarahoitteisten asuntojen asumiskulut ovat matalammat tuettuun asumiseen nähden.

Kohdekohtaisesti määrittely omakustannusvuokra voisi taantuvilla alueilla – esimerkiksi vajaakäytön vuoksi – muodostua asukkaalle kannalta hyvinkin epäedulliseksi.

Omakustannustaso merkitsisi tietenkin myös, etteivät yhtiöt voisi kerätä tulevan uustuotannon omia pääomia vuokrissa ja vastikkeissa.

Asukkaita edustavat järjestöt ovat kritisoineet tuota yhtiöiden käytäntöä jo aiemmin.

Vuokrien ja käyttö- vastikkeiden tasaus

”Tasauksen tavoitteena on, että asuntojen vuokrat saadaan vastaamaan asuntojen käyttöarvoa ja vuokrat ja vastikkeet olisivat keskenään oikeudenmukaisessa suhteessa.”

Näin on aikanaan perusteltu asumisen hinnan alueellista tasapuolisuutta. On kuitenkin käynyt niin, että ”valtakunnallisesti toimivien yhtiöiden suorittama koko maan laajuinen vuokrien tasaus johtaa siihen, että vuokrat heijastavat eri alueiden kysyntätilannetta.”

Jos tasauksen idea on aikanaan ollut ehkä saman yhtiön asukkaiden välinen solidaarisuus, asukkaiden järjestöissä koetaan tämä nykyään enemmän rasitteena varsinkin niin sanotuilla kehittyvillä alueilla. Enää ei oltaisi valmiita kustantamaan taantuvien alueiden vajaakäytön vuoksi suhteellisesti kalliimpia asuintaloja.

Suomen Asumisoikeusasukkaat (SASO) ry ja suurin osa lausunnon antaneista yksityishenkilöistä ehdottaa, että vuokrien ja vastikkeiden tasauksesta luovuttaisiin kokonaan, sillä tasaus estää kiinteistöjen taloudenhoidon läpinäkyvyyden ja tosiasiaa sen varjolla kerätään omistajayhtiöihin voittoa. Tasaus on suurin syy omakustannusperiaatteen rapautumiseen ja asumiskustannusten nousuun kohtuuttomalle tasolle.

Suuri osa omistajista vastustaa vuokrien ja käyttövastikkeiden tasauksen rajoittamista alueellisesti.

Niiden mukaan valtakunnallisen tasauksen kieltäminen asettaisi asukkaat eriarvoiseen asemaan ja aiheuttaisi etenkin väestöltään vähenevillä alueilla sijaitsevien asuntojen asukkaille kohtuuttomia asumiskustannuksia.

Asumiskustannusten ”tasauksen” asumistuen muodossa osallistuvan valtion taholla huoli on vain

Carita Kärkinen

ARA-asunnot: Kiinteistö Oy Pakkalan Pehtoorintie 11, Vantaa

Tasausalueet

Vuokrien ja asumisoikeuden vastikkeiden tasaus olisi uuden lakiehdotuksen mukaan mahdollista seuraavien kuntaryhmien sisällä:

I kuntaryhmä: Helsinki olisi oma ryhmässä

II kuntaryhmä: Vantaa, Espoo ja Kauniainen

III kuntaryhmä: Hyvinkää, Hämeenlinna, Jyväskylä, Joensuu, Järvenpää, Kajaani, Kerava, Kirkkonummi, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lohja, Nurmijärvi, Oulu, Pori, Porvoo, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sipoo, Tampere, Turku, Tuusula, Vaasa, Vihti.

IV kuntaryhmä: muut kunnat

REMPPALASTA

Remontilla koti uusiksi...

Vuonna 1969 perustettu Valtakunnallinen Vuokratalo-osuuskunta aloitti rakennustoiminnan seuraavana vuonna. Ensimmäiset asuinkerrostalot valmistuivat Vantaan Malminiityn 1970. Koko alue – nykyinen kaupunginosa – rakennettiin 1970–72. Malminiityn alue kuuluu siihen lähiökerrostalojen ikäluokkaan, että nyt kaikki tuolloin valmistuneet talot peruskorjataan. Taloisia tehdään LVI-peruskorjaus eli putkiremontti ja samalla keittiöt, kylpyhuoneet, ja kaikki asuntojen sisäpinnat uusitaan. VVO-nimellä nykyään toimiva maan suurin vuokra-asuntoyhtiö omistaa talot edelleen ja vastaa peruskorjauksesta. Taloja alueella on viisitoista ja asuntoja yhteensä 591. Urakka on siis mittava ja nyt ollaan puolivälissä.

Asukkaiden elämää on helpottanut se, että alue sattuu sijaitsemaan lähellä uuden kehäradan varteen rakennettavaa uutta Leinelän kaupunginosaa ja VVO:lla on tarjota tuolta alueelta asukkaille väistöasuntoja remontin ajaksi.

...mutta mihin hintaan...

Miten tällainen remonttimylläkkä sitten vaikuttaa asuntojen vuokratasoon?

VVO ilmoitti arvionaan tulevien kuukausivuokrien olevan noin kaksi euroa neliöltä korkeampia uusituissa asunnoissa. Tämä tekee 40 vuoden tasaisella kertymällä 960 euroa remontointirahaa asuntoneliötä kohti. Omistajayhtiöillä

on tullut tavaksi perustella vuossittaisia vuokrien ja vastikkeiden korotuksia varautumisella tuleviin peruskorjauksiin. Tuo summa on kohtuullinen pääkaupunkiseudulla kun ottaa huomioon remontin laajuuden. Ei siis pelkkä putkiremontti, vaan asuntojen kokonaisvaltainen uusiminen.

Käytännön esimerkki Malminiitystä:

27 neliön yksion vuokra oli ennen remonttia 15,81 euroa/neliö, eli 427 euroa/kuukausi.

Remontin aiheuttaman vuokrankorotuksen jälkeen – parvekkeen lasituksineen – uusi kuukausivuokra on nyt 503 euroa eli 18,63 euroa neliöltä. Korotus oli siis noin 18 prosenttia.

Näihin remonteihin varautumista ja vuokra-asunnon kohtuuhinnan määrittelyä on käsitelty tässä lehdessä ainakin keskiaikeaman vuokra-asuntoja koskevan lakiuudistuksen käsittelyn yhteydessä. Nyt voimassaoleva laki määrittelee asiat, joita vuokralaiselta kuukausittain kerättävillä vuokraeuroilla pitäisi kattaa.

Nykyisen korkotukilain 13 pykälän mukaan:

”Vuokralaiselta saa periä vuokraa enintään määrän jolla katetaan ... kiinteistöjen sekä asuntojen ylläpidosta, hoidosta ja perusparannuksista aiheutuvat kustannukset ja kustannukset joilla... asunnot saatetaan vastaamaan kunkin ajankohdan tavanmukaisia vaatimuksia.”

...ja kuka maksaa...

Nykylain mahdollistamissa, asukkaiden maksamissa vuokrissa siis periaatteessa pitäisi olla niitä korjauksiin varautumisrahoja, mutta miksi asukas joutuu maksamaan peruskorjauksesta aivan kuin olisi otettu laina tähän tarkoitukseen?

Tämän mittaluokan saneeraus tehdään noin 40–50 vuoden välein ja jos lähtökohtaisesti jo ilmoitetaan remontin kustannukseksi 2 euroa/neliö ja kun näissä asunnoissa on nyt asuttu se 40 v., ja – ainakin periaatteessa – ”varauduttu” on, niin voi kysyä tuon suuruisen korotuksen oikeutusta. Esimerkiksi 27 neliön yksion vuokrassa tuo 2 e/neliö/kk merkitsee 40 vuoden kertymällä ja tällä rahan arvolla noin 26 000 euron varantoa peruskorjauksista varten.

Vielä toinen pitkän aikavälin esimerkkilaskelma:

Malminiityn taloissa on asuttu 40 vuotta. Nykyisellä rahan arvolla 27 neliön yksioista asukas on maksanut noin 200 000 euroa eli 7500 euroa/neliö ja tulevien 40 vuoden aikana tuleva asukas joutuu maksamaan tästä nyt tehdystä remontista lisää liki 33 000 euroa. Tämä entisen korkean vuokran päälle. Ja tässä on siis kysymys ARA-tuetusta asuintalosta.

...ja kenen rahoilla?

On jälleen palattava vuokra-asuntojen rakentajayhtiön korkean edustajan lausumiin. Rakennusliiton puheenjohtaja ja VVO:n hallituk-

Vantaan Malminiitty

sen jäsen **Matti Harjuniemi** vaatii ARA-tukeen liittyvän sääntelyn edelleen höllentämistä.

– Joustavammalla sääntelyllä pidettäisiin huoli siitä, että rakennuttajilla on mahdollisuus varautua lainojen hoitoon ja asuntojen korjaukseluihin. Nykyinen järjestelmä on siihen liian jäykkä. Rakennuttajien pitäisi voida vapaammin määrittellä vuokratasoja, Harjuniemi vaatii äskettäisessä lausunnossaan.

Tässä vielä avainkohta VVO:n viime vuoden tilinpäätöstiedoista liittyen tämän yleishyödyllisen asunnontuottajayhtiön tekemään tulokseen vuonna 2012:

”VVO:n yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti,

että yhtiö jakaa tilikaudelta 2012 osinkoa kaksi euroa osakkeelta eli yhteensä 14 805 120,00 euroa ja vapaaseen omaan pääomaan jätetään 29 124 378,43 euroa.”

Siinä asuntojen omistajat siis jakavat vuosittaista voittoa keskenään.

Pelkästään tuetun asuntotuotannon, ARA-tuetun liiketoiminnan osio tuotti voittoa liki 20 miljoonaa euroa vuonna 2012.

Kyllä tämä järjestelmä vaatii pitkän lakiuudistuksen.

Unto Nikula

Kirjoittaja seuraa taloyhtiöiden remonteja, niiden kustannuksia ja selvityksiä. Sarjan aiemmat jutut olivat numerossa 1/2012 s. 6, 2/2012 s. 10, 4/2012 s. 9 ja 1/13 sivu 9.

Raaseporissa asukkaat oppivat perusasiat

Kerroimme numerossa 3/2012, että Raaseporin kaupunginhallitus päätti 18.6.2012 hyväksyä liikemies **Olli Muuraisen** edustaman Hjärnbruken Oy/Billnäsin Ruukki Oy:n ostotarjouksen KOY Ruukkiasunnoista. Se oli taloudellisesti kaupungille huonompi kuin kilpaileva tarjous, jonka takana olivat asukkaat ja paikalliset luotettavat toimijat. Asunnot sijaitsevat Billnäsin ja Fiskarsin kylissä. Entinen Pohjan kunta lunasti ruukkien vanhat työsuhteasunnot kunnallisiksi vuokra-asunnoiksi 1980-luvulla. Toimittaja Olli Tammilehto kertoo, mitä asukkaille nyt kuuluu.

Viime vuonna kaupunki päätti myydä kotimme Olli Muuraiselle. Hän on kaupungin päättäjät hyppysiinsä ottanut lahjakas ja röyhkeä liikemies. Muurainen on rikastunut ja luonut runsaasti herrasuhteita suhdetoimintajuhlia järjestävän Management Events -yhtiönsä avulla. Asukkaiden valitukset ovat kuitenkin vetämässä hallinto-oikeudessa ja siksi nämä ovat edelleen virallisesti kaupungin omistamia vuokrataloja. Tosin Muuraisen edustaja on saanut paikan yhtiön hallituksessa ja isännöinti on siirretty Muuraisen alaisuuteen. Yhtiöstä on myyty pois kaksi taloa, joista toinen Muuraiselle itselleen. Näin myynnin mahdollista uudelleen käsittelyä hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen on ratkaistu vaikeutettu.

Kaikesta huolimatta useimmat vuokralaiset saavat edelleen asua kodeissaan. Tämän lyhytaikaiseksi mahdollisesti jäävän voiton lisäksi minä ja monet muut asukkaat olemme saavuttaneet jotain pysyvästi arvokasta: olemme toimintamme kautta saaneet yhteiskunnasta ai-

Kyseinen Ruukkiasuntojen talo on Billnäsin alueelta kesältä 2012.

nutlaatuista tekijän tietoa. Lähes jokaisen usko oikeuslaitokseen on mennyt, mikä voidaan tulkita todellisuustajun heräämiseksi. Olemme oppineet, kuinka virkamiesten

vallankäyttö voi tehdä tyhjäksi jo sinänsäkin vähäisen kunnallinen demokratian.

Ymmärryksemme asumisjärjestelmämme kurjuuden ja kalleuden

syistä on kasvanut. Vaikka lämmittämme omalla kustannuksella asuntonne ja hoidamme itse monet pikkukorjaukset, maksamme silti korkeata vuokraa. Vuokrahat ovat menneet pääasiassa isännöintifirmalle, remontoijille, huoltoyhtiölle ja valtiokonttorille.

Valtiolle on maksettu takaisin lainoja, jotka käytettiin parikymmentä vuotta sitten tehtyyn peruskorjaukseen. Asukkaat eivät peruskorjauksesta juuri hyötyneet: valvomatta ja ilman vanhoja puutaloja koskevaa erikoistietoa tehdyt korjaukset vahingoittivat rakennuksia ja johtivat kosteus- ja homeongelmiin. Siksi on tarvinnut tehdä vähän päästä uusia remonteja, joita isännöitsijä eikä kukaan muukaan ole valvonut tai sitten valvojalla ei ole ollut asiantuntemusta. Remontit ovat useimmiten epäonnistuneet. Lyhyttä noin vuoden kestänyttä kautta lukuun ottamatta huolto ei ole toiminut. Huoltomies on tullut paikalle vasta lukuisten soittojen jälkeen jos silloinkaan.

Suurin osa vuokrarahoista on siis mennyt asukkaiden kannalta Kankulan kaivoon. Mutta tokihan rahat ovat olleet suureksi avuksi meidän hienolle talousjärjestelmällemme: ne ovat rikastuttaneet isännöintijä remonttityhtiöitä, rakennusmateriaalien valmistajia ynnä muita sellaisia.

Monet tahot ovat voineet juhlaa helpolla tullutta rahaa. Yhden juhlinnan jäljet paljastuivat sattumalta, kun kylpyhuoneen jääkylmä lattia avattiin: eristeiden sijasta sieltä löytyi kasa tyhjiä viinapulloja.

Olli Tammilehto

Kirjoittaja on tietokirjailija, toimittaja, joka toimi aiemmin pitkään Ruukkiasuntojen Fiskarsin asukastoimikunnan puheenjohtajana. Asukkaat hävisivät vuokrien kohtuullistamista koskevan oikeudenkäynnin viime keväänä Turun hovioikeudessa. Oikeudenkäyntikulujen ulosottoa varten on avattu tukituotekauppa. Katso <http://tuki.tammilehto.info> Katso myös kirjoitusta: <http://www.tammilehto.info/hs-fiskars-naivettyy13.php>

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Sari Rautio Hämeenlinna antaa asukaslupauksen

Asukasliiton vuosittainen päätapahtuma, asumisalan syyseminaari on Hämeenlinnassa 2.–3.11. Lehti pyysi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Sari Rautiolta** (kok) kaupungin ajankohdattaiset kuulumiset syyseminaarivieraille.

Mitä erityisiä ominaisuuksia Hämeenlinnalla on tarjota kaupunkilaisille ja siellä vierailijoille?

– Hämeenlinna on visionsa mukaan historiastaan elinvoimaa ammentava kulttuurikaupunki. Historia ja kulttuuri ovat läsnä kaupungin arjessa, joka päivä. Linna, puistot, luonto sulassa sovussa kehittyvän kaupunkikulttuurin ja maaseutuelämän kanssa luovat ainutlaatuisen kokonaisuuden Suomen sydämeen. Hämeenlinnassa on tapahtumia ja rauhaa, kansainvälisyyttä ja kotikutoisuutta, menneen arvostusta ja tulevan luomista, raikkaasti ja rohkeasti. Hyvä arki asuu meillä.

Kuinka kaupungissa nähdään toisaalta elinkeinojen, teollisuuden ja

palveluiden ja muun tulevaisuus, toisaalta palveluiden rahoitus pohjan kestävyys?

– Hämeenlinnan vahvuus on monipuolinen yritysraakenne, ja sitä kautta emme seiso vain yhdellä jalalla. Toisaalta ammattikorkeakoulu ja Ruukin yhteistyönkin kautta tänne on syntynyt paljon osaamista ja elinkeinotoimintaa metalliteollisuuteen, etenkin ohutlevytoimintaa kansainvälisesti hyvää tasoa. Sitä haluamme tietysti olla tukemassa ja kehittämässä edelleen. Matkailu halutaan nousuun, puitteet ovat hyvät mutta tarvitaan lisää yhteistyötä ja markkinointia että turistit löytävät Hämeenlinnan mahdollisuudet laajemmin. Kulttuuriteollisuus ja monipuolinen tarjonta täytyy saada vielä laajemmin keräämään yleisöjä.

– Meille on syntynyt kaupungin valittua monituottajamallin paljon pieniä yrityksiä tuottamaan hyvinvointipalveluita niin lapsille kuin ikäihmisillekin, ja hyvä niin. Työllisyys on valtakunnan keskivertoa paremmalla tasolla, ja sehän on koko koneen liikkeellä pitävä voima.

– Verotulokertymä on kasvanut kohtuullisesti, ja kunhan saamme välttämättömät ja hyvässä vauhdissa olevat rakenneuudistukset vietyä loppuun, resurssit riittävät.

Millaista asumista ja asuntotuotantoa Hämeenlinnasta löytyy nyt ja tulevaisuudessa? Mitä tarkoittaa kaupungin verkkosivulla mainostettu "Asumiskaupunki" – visionne?

– Hämeenlinnan vahvuuksina ovat kohtuulliset etäisyydet ja hyvät peruspalvelut. Meille muuttaa edelleen ihmisiä jotka käyvät töissä pääkaupunkiseudulla tai Tampereen seudulla, ja sujuva arki on keskeinen vetovoimatekijä kohtuullisten asumiskustannusten lisäksi. Hämeenlinnassa saat kaiken eli meillä on jatkossakin tarjolla niin keskustan kerrostaloasumista, pientaloasumista lähellä palveluita ja myös maaseudun rauhaa. Monipuolinen tonttitarjonta on tavoitteemme myös jatkossa.

Määrittelemme myös lähipalvelut selkeästi – kyse on

tavallaan asukaslupauksesta: tätä saat kun asut Hämeenlinnassa.

Hallitus painii kuntaliitosten ja seudullisten selvitysten parissa? Mitä näyttää Hämeenlinna kaupungin ja koko seudun lähitulevaisuus?

Käymme hyvää vuoropuhelua naapureidemme kanssa. Hattula, Hämeenlinna ja Janakkala ovat kasvaneet yhteen, ja arjessa seudun asukkaat kulkevat sujuvasti kuntarajoja huomaamatta. Olemme sopineet yhteisestä maankäytön rakennemallin tekemisestä, Sote-selvitystä tehdään yhdessä, etsimme yhteisiä valintoja kasvusopimuksen kautta sekä viimeimpänä, selvitämme myös kuntarakennetta yhteistyössä. Olennaista on löytää seudun asukkaiden kannalta paras, kustannustehokkain ja demokraattinen rakenne.

Lämpimästi tervetuloa Suomen väestölliseen keskipisteeseen, ja maamme vanhimpaan sisämaakaupunkiin!

Risto Kolanen

Kuva: Heikki Löflund, Raatikuvu

Asunnottomien yö tulee taas!

Suomen suurin sosiaalialan mielenilmaus **Asunnottomien yö järjestetään jälleen torstaina 17.10. YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisena päivänä.** Tapahtuman tarkoitus on nostaa esiin asunnottomuuteen liittyviä ilmiöitä ja epäkohtia sekä vaatia tarvittavia ratkaisuja ongelman korjaamiseksi.

Tänä vuonna esiin nostettavia aiheita ovat muun muassa vaatimus subjektiivisen asumisoikeuden toteutumisesta ja lapsen näkökulma asunnottomuuteen: selvittelemme, miten lapset kokevat asunnottomuuden uhan ja lähiympäristönsä asunnotto-

mat ihmiset. Teemoja pohditaan syksyn aikana myös yhdessä ja tarkennetaan lähempänä tapahtumaa.

Lisäksi haastamme ihmisiä auttamaan. Tapahtumapäivänä otamme vastaan ruoka- ja vaatelahjoituksia.

Tapahtuman järjestää laaja kansalaisliike, johon kuuluu yksittäisiä toimijoita sekä järjestöjen ja kuntien edustajia. Kaikki ovat tervetulleita mukaan osallistumaan tapahtuman toteuttamiseen omalla panoksellaan. Viime vuonna järjestettiin yli kolmekymmentä tapahtumaa yli kahdellakymmenellä paikkakunnalla.

Tarja Halonen, Sanna Lehtonen ja Reijo Pipinen Asunnottomien yössä 2011.

Vailla vakinaista asuntoa ry:n arkisto

Oman tapahtumasi tiedot voit ilmoittaa osoitteeseen toimisto@vvary.fi tai hanna.piiirainen@vvary.fi viimeistään 14.10. Tiedot kaikista tapahtumista kerätään

Asunnottomien yön nettisivuille ja Facebookiin. Tervetuloa mukaan toimimaan.

Linkistä voit tarkistaa ajankohdattaisen asunnottomuustilaston ja

tiedot oman paikkakuntasi asunnottomuustilanteesta.

http://www.ara.fi/fi-FI/ARA-tietopankki/ARAn_selvitykset.

(RK)

KAUPUNKIELÄMÄ KULTTUURISSA

Kjell Westö kertoo ihanasta ja kauheasta Helsingistä

Olympialaisiin valmistautuvan kaupungin ja sen uuden Stadionin tornista saattoi nähdä vuoden 1938 Helsingin. Silloin voi ”antaa katseensa kiertää yli Töölön ja eteläisten kaupunginosien, jatko sitten yli keskustan ja Sörnäisten ja Kallion ja muiden työläiskaupunginosien, yli uusien esikaupunkien kuten Käpylän sekä itsenäisten huvilayhteisöjen kuten Kulosaari ja Munkkiniemi, hän saattoi nähdä suuren, nykyaikaisen kaupungin jossa oli monta sataa tuhatta asukasta, kaupungin jossa nimettömyyden suojassa saattoi tapahtua sekä kauheita että ihania asioita.”

Näin kertoo Helsingistä **Kjell Westön** uusi romaani Kangastus 38. Kirja sisältää vahvan ajankuvituksen sekä kauheita että ihanista asioista. Se kertoo molemmilta puolin Pitkääsiltaa. Siinä kuvataan varakkaan väen pitkät lounaat Kämpissä tai drinkit Royalissa tai Monte Carllossa. Joskus keskustelu niissä karkasi pilkkaamaan natseja Fazerilla tai Brondalla, mutta vain pienessä piirissä.

Ei sentään niskalaukausta

Kirjan toisen päähenkilön asianajaja Claes Thunen liberaalit mielipiteet herättivät natsimielisissä suomalaisissa yleisöastokirjoittelua ja pahaa verta, myös väkivaltaa. Kadulla selkäänsä saaneen Thunen mielestä niihin ei saa liiaksi takertua, sillä ”Suomessa sentään vain motattiin nyrkillä kun sisu kuohahti ja unohdettiin sitten koko juttu, kun taas muualla vastarannankiisket suljettiin Dachauhun tai annettiin niskalaukaus Ljubljankan kellarissa.”

Helsingin eteläisten kaupunginosien varakkaassa väessä oli paljon heitä, jotka eivät olleet astuneet jalallaankaan Pitkäänsillan taakse, pohjoisiin työläisalueisiin. Asianajotoimiston konttoristi **Matilda Wiik** koki kaupungin omakseen, vaikka tunsi itsensä usein ulkopuoliseksi. Hänelle oli tuttu Pitkäänsillan ylityskin, koska etelän suunnassa olivat hänen työpaikkansa, mutta myös kävelyreitinsä, joka kulki Etu-Töölössä, Munkki-

niemessä, Lauttasaarella ja Kuloosaarella.

Lievää lientymistä

Sisällissodan ikävä muisto leimaa 1938 ilmapiiriä vielä 20 vuotta tapahtuman jälkeen. Tiivis muuri punaisten ja valkoisten välillä alkaa kuitenkin hieman rapistua, kun asianajaja Thunella ja konttoristi Matilda Wikillä on lämpimät juttuhetkensä.

– Kyllä, eräs kirjan tärkeä vastavoima kaikelle menneen pahuudelle ja orastavallekin pahalle, on juuri tuo Thunen ja rouva Wiikin välinen kunnioitus, jopa ystävyys, Kjell Westö kertoo.

– Kaikkina aikoina, jopa pahimpina, esiintyy myös ihmisten välistä ystävyyttä, inhimillisyyttä sanan parhaimmista miehistä yritystä nousta raadollisuuden yläpuolelle ja ymmärtää toista. 1930-luvun loppu oli jyrkkien, etten sanoisi ääriyrkkien vastakkainasettelujen aikaa, mutta esim. muistelmista ja ihmisten kirjeistä löytyy todisteita myös toisenlaisista, sovinnollisemmista asenteista. Mutta ne asenteet jäivät sittemmin jyrkkyyden jalkoihin.

Thune oli pesunkestävä porvari, mutta mieleltään liberaali. Eräiden äärimielipiteiden mukaan ”kaikki ihmiset ja rodut eivät yksinkertaisesti ole samanlaisia ja siksi heikosta aineksesta ja kääpiöroduista on päästävä eroon tai heidät on syytettävä syrjemmälle”. Vahvat ”saksalaiset tarvitsevat elintilaa kielelleen ja kulttuurilleen ja noustava etuvartioon marxismien barbariaa vastaan”, opastaa natsihenkinen ystävä ”liian” avarakatseista Thunee.

Aktiivista unohtamista

– Hyvin monessa maassa, myös Suomessa, on ollut huomattavasti enemmän ihmisiä, jotka tunsivat natsisympatioita vuonna 1938,

Anni Kotkamäe

Helsingin eteläisten kaupunginosien varakkaassa väessä oli paljon heitä, jotka eivät olleet astuneet jalallaankaan Pitkäänsillan taakse, pohjoisiin työläisalueisiin. Nykyään sillan merkitys lienee hävinnyt, kirjailija uskoo.

kuin heitä, jotka myönsivät sotiin jälkeen tunteneensa. Suomi ei siis ollut mikään poikkeus, samaa omien entisten mielipiteittensä ”häivyttämistä” esiintyi esim. myös Ruotsissa. Se on ihmisen eräs tapa selviytyä, tai ainakin yrittää selviytyä moraalista katastrofista: kun jonkin ideologian tai ilmiön äärimäinen pahuus on paljastunut, teet kaikkiesi, jotta sinua ei kytkettäisiin siihen. Kun totuus tuhoamis- ja kuolemanleireistä paljastui kaikesa karneudessaan, ihmisiä puistatti, Westö muistuttaa.

Kauheita muistoja

Myös Suomella on historiansa taakkana nälkäleirit, joissa kuoleman oli jokapäiväinen asia. Matilda Wiik ei pääse irti nuoruutensa muistoista, kun hän 16-vuotiaana työläistyttönä joutui leirille. Joskus muistot tulevat hikisenä kutinana koko kropassa, toisinaan ne nousevat silmien eteen kuvana kuulustelijoiden edessä, kun ”jano oli yltyntä sietämättömäksi, kurkku oli niin kuiva ja ummessa että tuntui kuin kohta oksentaisi. Mahaki-

pu oli pahempi kuin koskaan, sekä jauhoi että viilsi. Hän ei tiennyt johtuiko se nälästä vai väsymyksestä vai kauhusta, luultavasti kaikista näistä”.

Nyt oli keskityttävä työhön, oltava hyvä konttoristi ja joskus myös passattava herroja keskiviikkokerholaisia keksein ja konjakein. Kirjan juonen käännekohta tapahtuu silloin, kun Matilda tunnistaa yhden kerholaisen äänen ja jäykistyy kauhusta. Siis kirja, joka on pakko lukea.

Hilkka Kotkamäe

Kirjoittaja on kokenut helsinkiläinen ammattiyhdistysliikkeen lehtien toimittaja, joka seuraa myös kirjallisuuden tekijöitä ja tapahtumia.

Kjell Westön romaanit

Leijat Helsingin yllä, 1996, Isän nimeen, 2000, Lang, 2002, Missä kuljimme kerran, 2006, Älä käy yöhön yksin, 2009 ja Kangastus 38, 2013.

Anni Kotkamäe

– Vuosi 1938 kiehtoi minua jo aiemmissa kirjoissani ja nyt omistin sillä kokonaisen kirjan. Se oli historiamme myllerryksen aikaa, mutta täytyy myöntää, että siinä ajassa on eräitä kiinnostavia yhteyksiä nykypäivään, Westö arvioi.

Kierrätysideoita

Olen perustanut kierrätysideoita -ryhmän facebookiin 28.11.2012, ja ryhmä on saanut suuren suosion, sillä siellä on nykyisin jo 3600 jäsentä.

Ihmiset laittavat kuvia kierrätysvinkeistä ja -linkeistä, toiset kyselevät mitä tehdä joillakin ”turhaksi käyneillä tavaroilla” ja käyttäjät ideoivat, missä niitä voisi seuraavaksi hyödyntää.

Itse olen napannut sieltä **Kirsi Koskenkarin** idean vanhasta jalkalistasta ja lusikoista valmistettuihin keittiön ripustuskoukkuihin. Vanhat lusikat saivat uuden käyttötarkoituksen varsin helpolla tavalla: Ensin taivutetaan lusikat, lyödään niihin reikä naulalla, ja kiinnitetään jalkalistaan.

Toimitukseen saa lähettää ideoita ja kuvia omista kierrätysideoista, joista osa saatetaan julkaista lehdessä. Ideat voi lähettää otsikolla ”kierrätysidea” osoitteeseen asukasliitto@asukasliitto.fi. Kerrothan myös ohjeet toteutukseen.

Ryhmän löydät osoitteesta <https://www.facebook.com/groups/kierratysideoita/> terveisin,

Katja Karjalainen

VIILO & VAINIO OY

Topeliuksenkatu 7 A • 00250 HELSINKI

Puhelin 010 8411 000 • Fax 010 8411 009

Sähköposti: etunimi.sukunimi@asianajotoimistoviilo-vainio.fi

Toimisto muutti

Asukasliitto muutti syyskuulla Helsingin Vuosaaren sillan yli, paremmin jäsenille ja vieraille tavoitettavaan tilaan. Uusi osoite on **Vuosaarentie 6 a B**, Vuosaaren urheilutaloa vastapäätä hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä. Metroasema ja bussipysäkit ovat 200 metrin päässä.

Toimisto on ensimmäisessä kerroksessa, joten kävijän ei tarvitse nousta jyrkkiä rapusia ylös, kuten edellisessä Meripellontien 11 tilassa Puotilan pienteollisuusalueella. Tilat ovat isompia, kustannukset samaa tasoa.

ASUKASLIITON NEUVONTAPUHELIN

p. 0600 972 72 arkisin klo 10-14

Liitto neuvoo:

- ▲ vuokra-asukkaita
- ▲ osakeyhtiöiden osakkaita
- ▲ asukkaiden yhdistyksiä
- ▲ asukas- ja talotoimikuntia
- ▲ asukkaiden oikeuksissa
- ▲ sopimus- ja vastuuasioissa
- ▲ asumisterveysasioissa
- ▲ asuinympäristöasioissa

Puhelun hinta 1,69 €/min + pvm

VUOTILI OY

- Kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut
- Tilinpäätökset
- Palkkahallintopalvelut
- Neuvonta ja konsultointipalvelut

Leikosaarentie 4, 00980 HELSINKI
puh. 09 325 4605, 040 138 5390

www.vuotili.fi
vuotili@vuotili.fi

ASUKASLIITON PUOLITUNTINEN

Helsingin Lähiradiossa taajuudella

100,3 Mhz

Radio-ohjelman **uusi lähetysaika** on joka kuukauden **ensimmäinen tiistai klo 14.15-15.00**, uusinta on kuukauden kolmas tiistai samaan aikaan.

Ohjelma kuuluu myös Helsingin naapurikaupungeissa. Ohjelmassa käsitellään monia asukkaiden arkipäivän ongelmia, joihin voi olla vaikea löytää ratkaisuja muualta..

Asukasliiton valtakunnallinen asumisalan seminaari

Aika 2.-3.11.2013

Paikka Sokos Hotel Vaakuna, Hämeenlinna (Possentie 7)

ALUSTAVA OHJELMA

Lauantai 2.11.2013

- 10.00-10.45 Ilmoittautuminen Sokos Hotel Vaakuna, tervetulokahvi
- 10.45-11.00 Seminaarin avaus, puheenjohtaja **Hans Duncker**
- 11.00-11.30 Hämeenlinnan kaupungin esittely, kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Iisakki Kiemunki**
- 11.30-13.00 Buffet-lounas
- 13.00-14.00 Helsingin kaupungin apulaiskaupunginjohtaja **Pekka Sauri**
- 14.00-15.00 Aravakiinteistöyhtiöiden fuusiointi osakeyhtiöksi / Helsingin kaupungin asunnot Oy:n toimitusjohtaja **Jaana Närö**
- Vuoden asukastoimijan julkaiseminen
- 15.00-16.00 Iltapäiväkahvi
- 16.00-17.00 Asumistuki / Kelan etuuspäällikkö **Heli Kauhanen**
- 17.00-20.30 Vapaa-aikaa
- 20.30-22.00 Illallinen (Sokos Hotel Vaakuna)
- 22.00- Yhteinen illanvietto

Sunnuntai 3.11.2013

- 07.00-09.00 Aamiainen
- 09.00-11.00 Hämeenlinnan kaupunkikierrros / Kyyrölän Savi Oy, savipaja ja tehtaanmyymälä
- 11.00-11.30 Europarlamentaarikko **Sampo Terho**
- 11.30-12.00 Kahvitauko
- 12.00-13.00 Eurooppalainen asuminen / europarlamentaarikko **Liisa Jaakonsaari**
- 14.00-15.00 Lounas
- 15.00 Lähtö kotiin

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen 27.9.2013 mennessä sähköpostitse asukasliitto@asukasliitto.fi tai nettisivujen lomakkeen kautta osoitteessa www.asukasliitto.fi. Huom! Ilmoittautuneen nimi, osoite, puhelin, sähköposti, majoitus 1hh/2hh (toive huone- toverista) ja maininta osallistuuko yhteiskuljetukseen. Alueyhtiöiden osallistujien toivotaan ilmoittautuvan samanaikaisesti laskutuksen vuoksi.

HINNAT

Osallistuminen maksetaan ennakoon maksamalla Asukasliiton pankkitilille, FI 33 5542 2320 1245 14.

Seminaarimaksu yhden hengen huoneessa **290 euroa** ja kahden hengen huoneessa **250 euroa** per henkilö. Maksuun mukaan osallistujan yhteystiedot!
Seminaarimaksu sisältää majoituksen, Hämeenlinnan kaupunkikierroksen, lounaat, kahvit ja illallisen.
Seminaarimaksu ei-yöpyjille (sis. ohjelman, 2 x lounas ja kahvit) **120 euroa**.

Yhteiskuljetus

Helsinki-Hämeenlinna-Helsinki, lähtö lauantaina 2.11. klo 8.00 Rautatien torilta, entisen Fennian edestä (Mikonkatu 17). Paluukuljetus hotellilta sunnuntaina 3.11. klo 15.00. Hinta 40 e / henkilö.

Pysäköinti

Pysäköintialueella 90 autopaikkaa. Paikoitus maksetaan suoraan pysäköintialueelle. Hinnat: 1 € / tunti, 5,50 € / vrk S-Cardilla, 11 € / vrk ilman S-Cardia. Linja-autot pysäköivät veloituksetta hotellin edessä.

Tervetuloa!

Peruutusehdot:

Mikäli varaus peruutetaan 31 vrk ennen tilaisuutta, on tilaisuuden järjestäjällä oikeus laskuttaa tilaajalta 20 e / henkilö toimistokuluihin.
Mikäli varaus peruutetaan 30-15 vrk ennen tilaisuutta, on järjestäjällä oikeus laskuttaa tilaajalta 50 % peruutetun tilauksen arvosta.
Mikäli varaus peruutetaan 14-0 vrk ennen tilaisuutta, on järjestäjällä oikeus laskuttaa tilaajalta 100 % koko peruutetun tilauksen arvosta.

Muutokset ohjelmaan mahdollisia